

תַּבֵּת הַחֲלוּמוֹת

למורה

1. **תיאור המשימה:** הבנת שיר. דגשים: מאפייני השיר.
2. **תת-סוגה ומטרה חברתית:** סוגת השיר, שיתוף וגרימת הנאה.
3. **עולמות השיח:** ספרות.
4. **שיקולים בבחירת הטקסט:** העיסוק בעולם הדמיון מתאים לשכבת הגיל.
5. **הקשר תוכני:** הקשר של מציאות ודמיון. ניתן להשתמש במטלה בפעילות העוסקת במציאות ובדמיון או לחילופין כמטלה לסיכום העיסוק בתת-הסוגה שיר.
6. **שכבת הגיל:** כיתה ג.
7. **משך המשימה:** 1-2 שיעורים.
8. **ההכנות הדרושות למשימה:** חשיפה לשירים.
9. **הציוד הדרוש:** דפים כמספר התלמידים, כלי כתיבה, מילונים.
10. **אופי העבודה:** עבודה פרטנית.

תיאור הפריטים במטלה:

מספר הפריט	תיאור הפריט
1	איתור מידע מפורש בטקסט
2	איתור פרטים ביצירה
3	הבנת הקשרים לוגיים שאינם מפורטים ביצירה
4	שימוש בחלופות של מילות יחס
א.5	התאמת משמעות להקשר
ב.5	נימוק התשובה הקודמת
6	הוספת דוגמאות לדברים שניתן לעשות רק בדמיון
א.7	שימוש במילות קישור ליצירת משפטים
ב.7	הכרת מילות קישור ותפקידן בהבנה ובהפקה של טקסטים
8	התייחסות לחריגה ממבנה השיר כמקדם הבנה של היצירה
9	הבחנה בין שיר לסיפור
10	כתיבת חלום

תִּבְתַּח הַחֲלוּמוֹת

תשובון

קראו את השיר שלפניכם וענו על השאלות שאחריו:

תִּבְתַּח הַחֲלוּמוֹת / יַעֲקֹב סֵתֶר

לו היתה לי תבה של חלומות
לא הייתי עצוב אף פעם
בכל יום שרציתי הייתי בוחר
חלומות לפי ריח וטעם.
לו היתה לי תבה של חלומות...

הייתי פותח אותה בחמסין
ובוחר לי חלום ירקרק,
זרם לי בנחת כפּלג קטן
או שוּחָה בו כְּדָג חֲמֻקִּים.
לו היתה לי תבה של חלומות...

בחרף הייתי אוכל ענבים
ובקץ גולש בחרמון
ונוסע לצפת או לתל אביב
בלי לזוז מהמקום...
לו היתה לי תבה של חלומות...

לו היתה לי תבה קטנטנה
אז הייתי עובר מדי פעם
ומחלק לכלם חלומות מתנה
שירגישו גם הם את הטעם.
לו היתה לי תבה של חלומות...

אך אני פה יושב וראשי מלא
כמו קנקן מלא תירוש
וחושב לי, אולי התבה שלי
היא כאן, אצלי בראש...

1. בשיר מספר על חלומות. הביאו שתי דגמאות של חלומות מהשיר:
כל תיאור של חלום מאופיץ בשיר יתקבל.

פזרה: משפט מפשיר שמתייחס לתיבת החלומות ולא לחלום מפורש פוא
תשובה חלקית.

2. לפי הבית הראשון של השיר, למה כדאי שתהיה תבת חלומות?
כדי שלא להיות עצובים וכדי שיהיה אפשר לבחור בכל יום חלום לפי טעם
ורח.

פזרה: פזתקה של פשורות פרלוונטיות בבית פראשון תתקבל
כתשובה מלאה.
פזתקה של חלק מפשורות פרלוונטיות תיחשב תשובה חלקית.

3. למה החלומות בבית השני של השיר מתאימים ליום חמסין (יום חם במיוחד)?
כי ביום חמסין כיש לשחות במים צוננים / כי ביום חמסין כולס רוצים להיות
במים קרים.

4. השלימו את המשפטים הבאים לפי הדוגמה הבאה:
בבית השני בשיר כתוב "שוחה כדג". במקום לומר "שוחה כדג" אפשר לומר:
"שוחה כמו דג".

א. במקום לומר "זורם כפלג קטן" אפשר לומר: זורם כמו פלג קטן.

ב. במקום לומר "קל כנוצה" אפשר לומר: קל כמו נוצה.

ג. במקום לומר "קשה כאבן" אפשר לומר: קשה כמו אבן.

5. לשיר קוראים "תבת החלומות". למלה "חלום" יש שתי משמעויות מכרות:

1. משהו שחולמים עליו כאשר ישנים.

2. משאלה, משהו שרוצים מאוד שיקרה.

א. הקיפו את המשמעות המתאימה ביותר, לדעתכם, לחלומות המתארים בשיר.

ב. נמקו את תשובתכם:

אס בוקפה משעות 2, בנימוק צריך לפתיחס במפורס ארצון שפדבריק
יקרו / יתגמו.

אס בוקפה משעות 1, בנימוק צריך לפתיחס במפורס לעובד שפדבריק
פמוזכריס בשיר, בדומה לחוס שנחלס בלינה, אינס מציאותיים.

6. כתבו שני דברים נוספים, שאינם מופיעים בשיר, שאפשר לעשות רק בחלומות ולא במציאות.

כל חוס או רצון שלא ניתן לפגשימו במציאות יתקבל.

פגרה: פגתקת חלומות מפשיר תזכפ בציון חלקי בלכד - ראפ מחוון

7. א. כְּדֵי לְהַבִּיעַ מִשְׁאֲלָה אֶפְשָׁר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ (כְּמוֹ בַּשִּׁיר) בַּמָּלָה "לוֹ". הַשְּׁלִימוּ אֶת הַמִּשְׁאֲלוֹת הַבָּאוֹת לְפִי דְמִיּוֹנְכֶם:

1. "לוֹ הָיָה לִי כְּנָפִים אֲנִי כִּי אֶפְשָׁר לִי יִכְוֹל לְעוֹף / יִכְוֹלְתִי לְעוֹף."

2. "לוֹ הָיִיתִי בִּלְתִּי נִרְאָה אֲנִי כִּי אֶפְשָׁר לִי יִכְוֹל לְהִתְנַחֵם לְכָל מִינֵי מְקוּמוֹת."

3. "לוֹ כִּי אֶפְשָׁר לִי לְעוֹף אֲנִי כִּי אֶפְשָׁר לִי לְעוֹף."

כֹּל פִּסְקָה תְּקִינָה מֵחִינַת פִּסְקָה כְּתוּבָה "לוֹ" וּמֵחִינַת פִּסְקָה - תְּתַקְּנָה.

ב. אֶת הַמִּשְׁפָּט "לוֹ הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת" אֶפְשָׁר לִזְמַן בְּדַרְכֵי שׁוֹנוֹת. הַקִּיפוּ בְּעִיגוּל אֶת הַמִּשְׁפָּטִים שֶׁאֶפְשָׁר לְדַעְתְּכֶם לִזְמַן בְּמִקוֹם הַמִּשְׁפָּט "לוֹ הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת". שִׁימוּ לֵב, נִיתֵן לְהַקִּיף יוֹתֵר מִמִּשְׁפָּט אֶחָד.

1. אֲבָל הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת.

2. הַלּוֹאֵי שֶׁהָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת.

3. אִם הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת.

4. פֶּעַם הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת.

5. אוֹלַי הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת.

8. מִדּוּעַ הַבַּיִת הָאֶחָד לֹא מְסַתֵּם בְּמִשְׁפָּט "לוֹ הָיְתָה לִי תְּבָה שֶׁל חִלּוּמוֹת", כְּמוֹ שָׂאֵר הַבָּתִּים בַּשִּׁיר?

כֹּל פִּסְקָה מֵחִינַת פִּסְקָה מֵחִינַת פִּסְקָה, לְתוֹכָהּ אוֹ לְעֵדֶתָהּ כּוֹתֵב פִּסְקָה - יִתְקַבֵּל.

לְדַוָּעָה: "כִּי הוּא כִּי הוּא רַק חֹסֵר."

"כִּי כִּי הוּא רַק חֹסֵר מִיּוֹחַד."

"כִּי אַחֲרַי מֵעַתָּה כִּי לְבֹא מֵעַתָּה וְכִי פִּסְקָה פִּסְקָה."

9. לפי מה יודעים ש"תבת החלומות" הוא שיר ולא ספור? ציננו שני דברים:
חריזה, בתיק, שורות קצרות או כל מאפיין אחר המבדיל בין שיר לבין
סיפור, כפי שביטוי השיר זכור.

10. עכשו ספרו גם אתם חלום. אפשר לספר על חלום שחלמתם או על משאלה.
אפשר לספר על חלום שלכם או על חלום של אחרים, על חלום מתוך ספר או סרט
או על חלום שהמציאתם.
תארו את החלום. אם הוא התגשם ספרו כיצד התגשם, ואם לא התגשם ספרו
מדוע לא התגשם.
כתשובה יתקבל כל תיאור של חלום או משאלה ככולל פתיחות לפתעמותו
או לאי-פתעמותו ולסיבות לכך.

תִּבְתּ הַחֲלוּמוֹת

מחווון

ציון						מספר השאלה
0	1	2	3	4	5	
לא ענה, או שגה בכל	כתב משפט אחד מהשיר, המתייחס לתיבת החלומות	כתב שני משפטים מהשיר, המתייחסים לתיבת החלומות	כתב רק חלום מפורש אחד	כתב חלום מפורש אחד, וכחלום השני משפט מהשיר המתייחס לתיבת החלומות ("לו הייתה לי תיבת חלומות" או "הייתי מחלק לכולם חלומות מתנה")	כתב שני חלומות מפורשים המופיעים בשיר	1
לא ענה, או שגה בכל		כתב תשובה שאינה משתמעת מהשיר אך אפשרית	כתב תשובה המוזכרת מבית <u>אחר</u> בשיר	כתב תשובה המאזכרת רק את האפשרות לבחור חלומות או רק את מניעת העצב	כתב תשובה מלאה המאזכרת הן את האפשרות לבחור חלומות והן את מניעת העצב	2
לא ענה, או שגה בכל	ציטט את השורות המתארות את החלומות של יום החמסין		כתב תשובה עמומה או חלקית המתייחסת אך ורק לנעימות הבאה לידי ביטוי בחלומות, ללא הנגדה לחומו של החמסין.		כתב תשובה המתייחסת במפורש לניגוד שבין החום לבין התוכן "הקר" של החלומות/ לבין הרצון לעשות דברים מרעננים ביום חם	3
לא ענה, או שגה בכל	השלים רק משפט אחד נכון		השלים רק 2 משפטים באופן נכון		השלים 3 משפטים באופן נכון: השתמש בתבנית הדוגמה (במילה "כמו")	4

ציון						מספר השאלה
0	1	2	3	4	5	
לא ענה, או שגה בכול	הקִיף את אחת המשמעויות אך לא נימק את בחירתו		הקִיף את משמעות 1 ונימק את תשובתו מתוך התייחסות למשמעות זו, או הקִיף את שתי האפשרויות והתייחס בנימוקו לשתי המשמעויות	הקִיף את משמעות 2 ונימק את תשובתו באופן עמום/חלקי אך קשור למשמעות זו	הקִיף את משמעות 2 ונימק את תשובתו באמצעות נימוק רלוונטי למשמעות זו	5א+ב
לא ענה, או שגה בכול	העתיק מהשיר שורות המתארות דברים שאי-אפשר לעשות או כתב דבר אחד שניתן לעשותו במציאות	כתב שני דברים שניתן לעשותם במציאות (למשל: לקבל 100 במתמטיקה)	כתב דבר אחד שאי-אפשר לעשות במציאות		כתב שני דברים שאי-אפשר לעשות במציאות	6
לא ענה, או שגה בכול	השלים נכון משפט אחד	השלים נכון משפט אחד ומשפט נוסף היה או לקוי מבחינת השימוש בתבנית או חסר משמעות	השלים נכון 2 משפטים	השלים נכון 2 משפטים ומשפט שלישי היה או לקוי מבחינת השימוש בתבנית או חסר משמעות	השלים נכון 3 משפטים (משפט נכון: בנוי נכון מבחינת השימוש בתבנית "לו" ואינו חסר משמעות)	7א
לא ענה, או שגה בכול	הקִיף אפשרות אחת נכונה ושתי אפשרויות שגויות	הקִיף אפשרות אחת נכונה ואפשרות אחת שגויה	הקִיף אפשרות אחת נכונה או הקִיף את שתי האפשרויות הנכונות אך גם אפשרות שגויה		הקִיף את שתי האפשרויות המתאימות בלבד	7ב
לא ענה, או שגה בכול	כתב הסבר שאינו רלוונטי		כתב הסבר עמום / שאינו מפורש, אך מתייחס למבנה השיר, לתוכנו או לעמדתו של כותב השיר		כתב הסבר המתייחס במפורש למבנה השיר, לתוכנו או לעמדתו של כותב השיר	8

ציון						מספר השאלה
0	1	2	3	4	5	
לא ענה, או שגה בכול		ציון מאפיין אחד המבדיל בין שיר לבין סיפור, שאינו מובהק או שאינו בא לידי ביטוי בשיר זה	ציון מאפיין אחד המבדיל בין שיר לבין סיפור	ציון שני מאפיינים המבדילים בין שיר לבין סיפור, שאחד מהם אינו מובהק או אינו בא לידי ביטוי בשיר זה	ציון שני מאפיינים שונים זה מזה המבדילים בין שיר לבין סיפור, הבאים לידי ביטוי בשיר	9
לא ענה, או שגה בכול			תיאר בקצרה חלום או תיאר משאלה אך לא התייחס לשאלת התגשמותה		תיאר בפירוט חלום או תיאר משאלה שהייתה לו וציין אם וכיצד התגשמה או אם ומדוע לא התגשמה	10